

Sygn. akt V CK 198/04

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z wniosku BANKu z siedzibą we Frankfurcie nad Menem
przy uczestnictwie BANKu S.A. w W. oraz Syndyka Masy Upadłości "BM" Spółki z
o.o. w upadłości
o wpis przejścia prawa wpisanego w księdze wieczystej Kw 1[...],
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 4 listopada 2004 r.,
kasacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 9 października 2003 r., sygn. akt [...],

oddala kasację.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 października 2003 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację wnioskodawcy –Banku we Frankfurcie nad Menem, złożoną od postanowienia Sądu Rejonowego w L. z dnia 10 lutego 2003 r. oddalającego wnioski o wpis przejścia na wnioskodawcę hipoteki wpisanej w księdze wieczystej nr [...]na rzecz BankuA S.A. w W. (obecnie: Bank S.A. w W.) i zmniejszenie hipoteki do kwoty 45 000 zł.

Sąd II instancji podzielił pogląd Sądu I instancji, iż wnioskodawca – nie przedkładając umowy przelewu wierzytelności między bankami – nie wykazał przeniesienia hipoteki na swoją rzecz (art. 245¹ k.c.), wierzytelność zabezpieczona hipoteką musi być bowiem przeniesiona z nią łącznie (art. 79 ukwh). Przeszkodą w uwzględnieniu wniosku był również – zdaniem Sądu Okręgowego – art. 27 prawa upadłościowego, zakazujący wpisu hipoteki przeciwko upadłemu po ogłoszeniu upadłości. Gdyby nawet powyższy zakaz nie dotyczył *cessio legis* (art. 518 § 1 pkt 1 k.c.), to, w ocenie Sądu II instancji, odmowa wpisu byłaby też zasadna, ponieważ zmiana wierzyciela nie została udokumentowana umową przelewu. Wnioskodawca udzielił natomiast b. BankowiA S.A. gwarancji bankowej, ale gwarant nie wchodzi w prawa zaspokojonego wierzyciela, gdyż odpowiada za własny dług.

W kasacji wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia, powołując się na naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 27 prawa upadłościowego w związku z art. 518 § 1 pkt 1 k.c. i art. 97 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Skarżący wyraził pogląd, iż ważna hipoteka, ustanowiona przed upadłością kredytobiorcy, istnieje nadal, przez co nie ma tu zastosowania ograniczenie przewidziane w art. 27 prawa upadłościowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioskodawca powołał się wyłącznie na pierwszą podstawę kasacyjną (art. 393¹ pkt 1 k.p.c.), kwestionując przede wszystkim dokonaną przez Sąd Okręgowy

wykładnię art. 27 pr. upadłościowego. Należy zgodzić się z poglądem, iż wynikająca z tego przepisu przeszkoda w uzyskaniu przez wierzyciela przeciwko upadłemu dłużnikowi wpisu do księgi wieczystej polega m.in. na zakazie wpisu hipoteki ustanowionej na nieruchomości takiego dłużnika po ogłoszeniu upadłości, chociażby wniosek o wpis został złożony przed ogłoszeniem upadłości (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1994 r., III CZP 4/94 – OSNC 1994, z.9, poz. 170). W judykaturze utrwalił się bowiem pogląd, że celem art. 27 prawa upadłościowego jest zamrożenie reszty majątku upadłego dla zabezpieczenia uprawnień wszystkich wierzycieli (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2002 r., IV CKN 1805/00 – nie publ., z dnia 11 maja 2004 r., II CK 280/03 – nie publ. oraz z dnia 21 października 2004 r., V CK 197/04 – nie publ.). Zmiana dysponenta wierzytelności zabezpieczonej hipoteką (zmiana podmiotowa) nie wpływa natomiast na zakres obciążenia hipotecznego i nie zagraża interesom innych wierzycieli. Trafnie przy tym wnioskodawca wskazał, iż dopuszczalność takiej podmiotowej zmiany po ogłoszeniu upadłości przewiduje ustawa (art. 204 § 3 pr. upadłościowego).

Przedstawione w omówionym zakresie zarzuty wnioskodawcy należy więc podzielić, co jednak nie oznacza uznanie kasacji za skuteczną. Przy nie powołaniu drugiej podstawy kasacyjnej (art. 393¹ pkt 1 k.p.c.), Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 393¹¹ § 2 k.p.c.). Rozpoznanie kasacyjne nie może wykraczać poza te ustalenia, a wynika z nich, że spłacający wierzyciela wnioskodawca nie był współodpowiedzialnym poręczycielem, lecz spłacał własny dług będący konsekwencją udzielonej gwarancji bankowej. Tak ujęta odpowiedzialność gwaranta nie może być kwestionowana. Istotnie, umowa gwarancji bankowej, wyrażająca tzw. stosunek zapłaty, nie ma charakteru akcesoryjnego i potwierdza samoistne zobowiązanie banku wobec beneficjenta.

Jest bezsporne, że wnioskodawca nie nabył zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności na podstawie umowy przelewu (zob. art. 245¹ k.c. i art. 79 ukwh). Według wiążących ustaleń sądowych, nie wystąpiło też zdarzenie prawne w postaci *cessio legis* (art. 518 § 1 pkt 1 k.c.). W takiej sytuacji nie mogło dojść do przejęcia

przez wnioskodawcę zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności, co uzasadniało odmowę wpisu.

Należało w konsekwencji oddalić kasację (art. 393¹² k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).